

ЛННБ України ім.В.Стефаника

00570338 (Q)

13.599

Видавництво „СІЯЧ“.

МОД. ЛЕВИЦЬКИЙ.

БЕЗПАРТІЙНИЙ.

Жарт на 1 дію.

Видання
друге

№ 24

Видавничим Т — вом „СІЯЧ“

в м. Черкасах

видруковані такі книжки:

1. П. Гулак-Артемівський. Твори.	Ціна 55 коп.
2. Є. Гребінка. Приказки.	45 коп.
3. Думи кобзарські.	75 коп.
4. Г. Коваленко. Людина і Громада.	85 коп.
5. . . . . Жарты життя.	3 р. —
6. Б. Грінченко. Іван Виговський.	1 р. 80 коп.
7. . . . . Про книжки.	85 коп.
8. . . . . Без хліба.	40 коп.
9. . . . . Павло хлібороб.	40 коп.
10. . . . . Хата.	45 коп.
11. . . . . Братства і просвіт. справа.	50 коп.
12. . . . . Про пустині.	1 р. —
13. А. Кашенко. За що?	65 коп.
14. С. Чернясенко. Убогий жид. Казка.	20 коп.
15. . . . . Як вродилася пісня. Казка.	25 коп.
16. Проф. Сумцов. Вага і краса укр. на- родн. поезії.	85 коп.
17. . . . . Українські співці й байкарі.	65 коп.
18. І. Франко. Sempre Tiro.	1 р. 80 коп.
19. Ожешко. Хам.	3 р. —
20. Мод. Левицький. Як писати службові па- пері українською мовою.	50 коп.
21. . . . . Безпартійний. Жарт.	40 коп.
22. І. Нечуй-Левицький. Біда бабі Парасці.	45 коп.

Незабаром вийдуть з друку:

1. Мод. Левицький. Язык, нарѣчіе или говор?
2. А. Кашенко. Дрібні оповідання.
3. І. Франко. Поеми.
4. . . . . Похорон.
5. І. Нечуй-Левицького. Старосв. батюшки та м
туш

06 10

Рад. 223 $\frac{8}{14}$ 50

Видавництво
„СІЯЧ“.

~~13.599.~~
Львів. Видавництво
АН УРСР

МОД. ЛЕВИЦЬКИЙ.

30950

БЕЗПАРТІЙНИЙ.

Жарт на 1 дію.

Демченко

Видання
друге

№ 24.

8(c) 9 : 1314 - 2
40K
L15(2-9)15-664

ЛВІВСЬКА БІБЛІОТЕКА
АН УРСР
№ 48905 ✓

Львівська державна
наукова бібліотека
№ 7226

Черкаси
Друкарня Видавничого Т-ва „Сіяч“
1917 р.

Дієві особи:

Пан Андрій Чемериця, заможний землевласник, 50 літ.

Онісія Марківна, жінка його, 46 літ.

Іван Маркович, брат її, 50 літ.

Галя, дочка Чемерицина, курсистка.

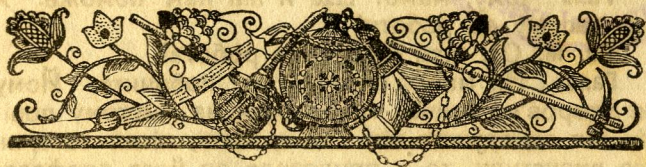
Микола Дев'ятка, студент, жених Галін.

Наталка, служниця.

Дівчинка.

Діється на селі.

Садок перед домом Чемерициним. Стіл, лавки, стільці; на столі й на лавках миски, полумиски та кошички з ягодьми. Ліворуч—рундук, праворуч—вихід у двір, просто—садок. Діється влітку, над вечір.

Я В А 1.

Онісія Марківна (*перебірає ягоди*). Галя. Наталка (*збирає де-який посуд, порядкує*). Дівчинка.

Галя (*до дівчинки*). Ось на-тобі оцей кошичок. біжи ще нарви мені черешень, та вибирай, котрі найкращі, великі. (*Дівчинка виходить у садок*).

Онісія Марківна. На що ти їй ще загадала рвати? І так не скінчимо чистити та перебирати. А коли посмажимо?

Галя. То для гостя, мамо, — нехай свіженьких нарве. А оці нехай Наталка поки-що винесе до льоху, а у-вечорі або завтра вранці дочистимо їх і зваримо. Не зов'януть.

Он. М. Ой, не маю я вже надії на твою поміч, коли твій студент приїде! Вже не ягоди тобі будуть у голові!...

Галя. Чому, мамо? Ще й він нам допоможе. Я його засажу до роботи!

Он. М. Ох, вже мені така робота!

Галя. Ні, мамо, справді; от побачите. Йому для здоров'я конче треба бути на чистому повітрі. Як занедужав він оце в Києві, після того, як його випустили, то я привозила до його професора. І сказав професор, що найкращі ліки для нього—свіже, чисте повітря сільське, спокій і добра їжа: молоко, ягоди. А яка-ж може бути краща робота для його, як чистити ягоди, сидячи тут, у садку, в холодочку? Він-же, бідний, так знебувся за той час, що сидів у тюрмі!..

Наталка. *(дивуючись)*. Це той панич, що приїде?

Галя. Еге.

Наталка. Ваш наречений, панночко?

Галя. Атож.

Наталка *(вистрищаючись)*. У тюрмі сидів?!

Галя. А сидів. Цілий рік висидів.

Наталка *(сплеснувши руками)*. Злодій?!

(Он. М. й Галя сміються).

Галя. Ні, не злодій.

Наталка. А за що-ж сидів?

Галя. У газеті писав; а як трус у його зробили книжок багато знайшли.

Наталка. Крадених!

Галя *(сміється)*. Та ні-ж бо! Його власні книжки, або його знайомих.

Нат. *(дивуючись)*. Та за те й посадили у тюрму на цілий рік? За книжки?!

Галя. От як бачиш! Бо такі книжки були.

Нат. Ото диво! Я в кацапа бачила на ярмарку: така сила книжок, та такі-ж гарні аж очі вбі-

рають! А ніхто його не трусив і в тюрмі він не сидів.

Он. М. Ти Наталко, того не розумієш. От, збірай швидче, бо швидко панич з вокзалу приїде; —не гоже буде: перший раз до нас прибуде, а такий гармидер застане. Та й сама ти—хоч хвар-туха чистого прип'яла-б: така ти якась не чепурна!..

Нат. (на-бік). Ото! маю для кого чепуритися! (Збирає посуд і виносить). Щось воно не певне!.. (Виходить).

Он. М. І на що ти, Галю, при наймищці розка-зуєш таке? Хіба вона що тямить? От, піде тепер, дурна, ляпати язиком!

Г. Так що-ж таке, мамо! Хіба тепер дивно, як хто в тюрмі сидів? Це-ж тепер найзвичайніша річ для поступової людини.

Он. М. Та треба-ж знати, перед ким і що мож-на говорити. „Найзвичайніша річ“!... Хоч-би вже не згадувала про це. Що твій батько сказав-би на це?

Галя (зітхнувши). Ой батько!...

Он. М. Слухай, Галю: ти-ж його, отого твого „ес-ера“, попередила, що твій батько... як-би то?... ну, консерватор, монархист?.. То, щоб твій наре-чений хоч спочатку не дуже стинався з ним.

Галя. А-як же, мамо,—казала, ще як у Києві була. Все чисто йому розказала. Казала, що бать-ко чудова людина, добряща, але в політичних по-глядах—мало не Пуришкевич. А про дядька каза-ла, що ка-дет. І наказала йому добре, щоб він хоч для першого разу, для першої знайомости, старався говорити з батьком по-зможі «консерва-тивно». А з дядьком може говорити все, що хоче

по щирості. Вже не бійтеся: Микола не дурень і досить він уже всякого лиха зазнав. А поживе він у нас, придивитесь ви до його—всі ойго полюбите. А тоді ми помаленьку візьмемся до татуса, то ще кадета з його на старість зробимо!

Он. М. (*безнадійно махнувши рукою*). Даремна праця! Вже твій дядько двадцять літ його на кадета переробляє, та що з того?

Галя (*радісно прислухаючись*). Мамусю! мамусю!.. Чуєте?.. Дзвінок! То він їде!

Он. М. Та мабуть він.

Галя. Він! він! (*вибігає праворуч*).

Он. М. Наталко! Наталко! Швидче-бо прибірай!

Я В А 2.

Наталка (*входить у чистому хвартусі*). Ось і „причепурилась“, як сказали. Їдуть уже, либонь.

Он. М. То-ж бо й то: „їдуть“ Прибірай. (*Помагає Наталці*).

Я В А 3.

Ті-ж і Галя та Дев'ятка.

Галя (*веде Дев'ятку за руку*). Мамо! Ось він! (*Підводить його до матері*). Оце, Миколо, моя мама, а оце, мамо, мій Микола! Хоч іще не зовсім мій, але може буде мій...

Дев'ятка (*цілує Он. М. в руку*). Прийміть, паніматко, щирим серцем! Хоч і незнайомий я вам, але вже люблю й поважаю вас, як рідну матір

Он. М. Та й я вже вас знаю, бо багато мені про вас розказувала оця моя цвіркунка. Ну, добре, що вже приїхали. Так уже вас виглядала Галя! Сідайте. А мої старі порозходилися: брат пішов з рушницею,—все хотів настріляти перепелів вам на вечерю, а старий мій пішов купатися. Ну, посидьте-ж собі тут! не знудитесь у-двох? (*усьміхається*), а я піду попорядкую, щоб не голодні були.

Дев'ятка. Спасибі! Та не турбуйтеся і не робіть собі клопоту за-для мене!

Он. М. Який там клопіт? Однаково ж вечеряли-б ми. А ви мабуть такі голодненькі,—проїхались-же досить. А може ви хотіли-б умитися з дороги? Курява ж, мабуть, велика була? Галю, ти вже про се подбай.

Галя. Добре, добре, мамо. Я зараз... я тільки йому два слова маю сказати...

Он. М. (*до Наталки*). Іди, Наталко, витягни свіжої води з криниці, та миску приготуй і рушника чистого,—даси вмитися паничеві. (*Виходить. Наталка йде за нею з посудом*).

Нат. (*на-бік*). Оце диво дивне! Зовсім він ні на злодія, ні на арештанта не скидається! (*Виходить*).

Дев. Люба моя! (*обіймає Галю*)..

Галя (*кладе руку на плече Дев'ятиці*). Тільки-ж ти гляди мені, Миколо,—не дуже дратуй тата! Хоч для першого разу, для першого вражіння—сховай свої погляди. З дядьком можеш говорити по щирості все: він поступовий.

Дев'ятка. Знаю, Галю, пам'ятаю.

Галя. І добрящі-ж вони обидва,—побачиш сам. Тато—добрий, такий добрий! Оце він усе проти жидів: «геть, каже, треба вигнати тих чужоїдів,

тих паразитів; п'явки вони, кров ссуть з бідного народу». А як хотіли тут зробити погром, коли оце конституцію тую об'явлено було, то тільки батько й оступився за жидів; як-би не він то напевне в нас був би погром. Жидів лає, проклинає, а як погорів Гершко-орандарь, то батько йому й лісу дав на хату, і соломи—вкрити. Він тільки не любить, як йому про це нагадувати... А з дядьком як заведуться іноді про політику, то хоч водою їх розливай! Ніби найзавзятіші вороги, а як вони люблять один одного! Сам побачиш.

Дев'ятка. Добре, добре, Галю.

Галя. Ось хоч-би за те полювання: дядько, завзятий мисливець, а батько терпіти не може, навіть розмови про полювання не любить слухати. Ось і заведуться з цього приводу, і посваряться не раз. Батько дорікає: ти якийсь там ліберал «жидовствующий», а проливаєш безневинну кров для забави. А ще ніби-то «інтелігент»! А я ось «чорносотенець», а зроду-віку й горобця не вбив! А проте батько, як до міста їде, то сам купує дядькові і порох, і все. Оттакий він. Добряща душа, тільки... Ну, що ти йому зробиш?! Консерватор він собі, лає той рух визвольничий, «так называемое освободительное движение».

Дев. *(усміхається)*. Я вже, Галю, пам'ятаючи твій наказ, купив собі на вокзалі й газет усяких. Ось, як часом питає твій тато, що я читаю, то маю ось тут *(добуває з одної кишені)* «Новое время» «кієвлянин», а як буде розмова з твоїм дядьком, то ось *(добуває з другої кишені)*. «Рѣчь», «Рада».

Галя *(плеще його рукою по виду)*. Ох, ти мій розумний, ти мій діпломате! Нехай всі наші придив-

ляться до тебе, то всі полюблять. І тато полюбить хоч і довідається, що ти «крамолник», «сепаратист», «українофіл» (*сміється*). Але для першого разу не наривайся, нехай перше вражіння краще буде.

Дев'ятка. Добре, добре, Галю! Буде так, як ти хочеш.

Я В А 4.

Ті-ж і Наталка.

Наталка. Ідїть, паничу, вмиватися.

Галя. Іди, Миколо, а я побіжу в садок: загадала дівчині нарвати черешень для тебе; такі вони добрі у нас, солодкі!.. Я тебе тут відгородую після того лиха, що ти там зазнав, у неволі.

(Дев. *іде в хату, Наталка за ним.*)

Нат. (*на-бік, дисуючись*). Злодій?! Чи краденими книжками торгував?! (*Виходять*).

Я В А 5.

Пан Чемериця (*з рушницею на ремені через плече, несе скілька вбитих перепілок; зустрівається з Галею*).

Галя. Тату! Що се? Ви ходили на полювання? Ха-ха-ха! Татусю!

Чем. Чи я здурів-би на старість—стріляти, коли зроду того не робив?

Галя А де-ж ви взяли рушницю, перепілок?

Чем. Пішов купатися; скупався, вже одягаюся, аж тут вертається з полювання дядько Іван. «От,

каже, як-би я викупався! Зморився, спека така була». . . «То купайся,—кажу я:— стане і для тебе води в річці». От я йому лишив і простирало, і мило, а сам забрав його рушницю й перепілок, бо він мав ще до того крамольника-вчителя зайти, якісь там книжки революційні забрати.

Галя (*сміється*). Революційні книжки! «Літературно-Науковий Вістник» — то революційні книжки! Ха-ха-ха! Татусю, любенький! А ви знаєте,— що вже приїхав Микола. . .

Чем. А! . . . приїхав?

Галя. Еге-ж. Теж—«революціонер», бо й він «Літературно-Науковий Вістник» читає!

Чем. Чув, чув. Побачимо. А де-ж він?

Галя. Пішов умитися. А я, тату, побіжу по ягоди в садок. Татусю мій, любенький! (*Цілує батька, крутить старим, ніби танцює вальса*).

Чем. А ну тебе! (*пручається. Галя вибігає*).

Чем. (*сам*). Здуріла дівка, їй-Богу здуріла! Ух, (*Сідає на лавку коло столу, ставить збоку рушницю, кладе на стіл перепілок*). Ну, побачимо, якого-то собі вибрала Галя до пари. . . Ух! (*соне*). Скажена дівка, їй-Богу!

Я В А 6.

Дев'ятка (*виходить з хати*).

Дев. (*на-бік*). Це дядько з полювання вернувся!.. Ка-дет. (*До Чем*). Микола Дев'ятка. Прийміть щирим серцем.

Чем. (*вітається*). Дуже радий. Хоч і вперше бачу вас, але багато вже нам Галя розказувала про вас. Дуже радий. Прошу сідати. А та пустош-

ниця закрутилась ось тут і повіялась кудись у садок... Добре-ж вона дбає за гостя, такого сподіваного! (*придивляється скося до Дев.*)

Дев. Добре полювалося вам?

Чем. (*сердито махнувши рукою*). Ат! Що там! От розкажіть краще, що там у Києві чувати?

Дев. Та що тепер може бути доброго? Одно—що всі тепер на літо порозїздились по селах, по дачах—хто куди може. Та, правду сказавши, під час такої реакції, як тепер,—що в-літку, що в-зімку, однаково сумно, погано, просвітку не видно.

Чем. А вам якого просвітку треба? Я гадаю, що власне тепер, як все заспокоїлось, як ущухла революція, то саме добре стало. Тепер можна буде й діло робити.

Дев. Воно поде-куди й так: чим гірше, мовля-ли,—тим краще.

Чем. Так, так. Розумне слово.

Дев. Біда тільки, що з другого боку—такі порядки деморалізують народ. Поваги до закону нема ні з-верху, ні з-низу. Самоволя така скрізь...

Чем. (*зітхнувши*). Ото-ж то й біда. Нема доброго „престіжу“ власти. От коли-б то скрізь таких Дубасових, Толмачових, Думбадзе!

Дев. (*усміхається*). Уявляю собі!

Чем. Еге! От тоді всі ті „освободителі“ та ліберали собачою стежкою втікали-б! Ха-ха-ха!

Дев. (*здивовано*). Жартуєте, добродію?

Чем. Які там жарти? Доки ми маємо панькатися з тими ворогами нашими?

Дев. (*здвигнувши плечима*). Вибачайте, добродію, я нічого сінько не розумію.

Чем. Ви не розумієте? Я знаю,—на вашу дум-

ку треба за диктатора поставити Пінхаса Мілюкова? Чхеїдзе? Леніна?

Дев. Ха-ха-ха! Ви, я бачу іноді й у „Русское Знамя“ заглядали. А воно й справді не вадить: треба ж знати, що й там думають. Ось у „Раді“ (добуває з кишені „Раду“ й кладе її на стіл) цікава передовиця...

Чем. (прикро). Що там може бути цікавого у тій гайдамацькій газеті?

Дев. Ви її не читаете?

Чем. Не читаю, і мови тієї не розумію... якесь польсько-галицьке язичіє...

Дев. (трохи збентежений). Воно правда, що там часом мова трохи... тее... не зовсім чиста...

Чем. (б'є себе в груди). Я сам українець, малорос, з діда-прадіда, козацького роду, запорожського, але я, вибачайте, тієї мови не розумію! Не визнаю!... Хіба це українська мова? Вороги України вигадали її! Нащо вона, питаю, здалася нашому народові.

Дев. Вибачайте, добродію... але всякий народ має свою літературну мову.

Чем. Яка там „літературна мова“?! Вигадки! Польська інтрига!

Дев. (добуває з кишені „Річч“). Та ось в останньому числі „Річч“...

Чем. (встає). Ви й цю погань привезли? Шабес-гойний листок?! Може ви ще й книжок революційних навезли? Для пропаганди?

Дев. (встає, здивований). Вибачайте, добродію... Я думав... Мені Галя казала...

Чем. Що ви думали? Думали тут організацію

яку заводити? Забастовку? Бунт? Може й бомби привезли? га? *(Біає, хвилюючись, мов несамовитий.)*

Дев. *(дисуючись, розводить руками).*

Чем. Галя казала?.. Віщувало моє серце, що та божевільна Галя... Вибачайте, я мушу йти... А! «Товариш»?! Емансіпація?! Рівноправіє?! *(Вбіає в хату).*

Дев. *(здовгає плечима, розводить руками).* От то-бі й дядько-кадет!... Ліберал!.. Який-же ще буде батько-реакціонер?! Аж страх мене бере!.. Жалкую тепер, що для батька замість «Нового Времени» не купив «Русского Знамени»... Ну-ну! Добрий ка-дет! Що-ж то буде далі? Бідна моя Галя! Ото сімейка!

Я В А 7.

Ів. Марк. *(увійходять і розоймає простирано на куші).*

Ів. Марк. *(лагідно й привітно).* Добродій Дев'ятка? Дуже радий познайомитися! Чув, як ви їхали, зда-лека дзвінок почув, та й догадався, що то ви... Дуже радий! *(Стиска тим часом руку Дев'ятці).* Чув я від Галі багато про вас, про ваші погляди, про життя ваше... Дуже радий! Сідайте, побалакаємо. *(Сідають коло стола. Ів. Марк бачить на столі «Раду» і «Ряць», бере їх в руки).* Це, може, ви привезли?

Дев. Ні, добродію; я такої погані не читаю. Ось моя газета. *(Добуває «Нов. Вр.»).* Жалкую дуже, що не було на вокзалі «Русского Знамени».

Ів. М. *(дивуючись).* «Русского Знамени»? То ви його читаєте?

Дев. То моя улюблена газета.

Ів. Марк. (*хитаючи головою*). Молода людина, студент—і то ваша улюблена газета! (*Зітхає*). Як-же впало тепер наше студентство! (*Розводить руками*). А я думав, .. мені Галя казала. .. Ну, та що там! Як-же вам їхалося, добродію?

Дев. Нічого. Я дуже радий, що в суботу виїхав: принаймні в поїзді жидови тієї не було.

Ів. Марк. (*здивовано*). Жидови? А що-ж би вам жиди завадили?

Дев. Терпіти не можу їх!

Ів. Марк. За віщо-ж? Такі-ж самі люде, як і ми.

Дев. (*на-бік*) Та й хитрий-же, вражий чорносотенник! Ну, та не дурень вже я тепер!.. (*До Ів. Марк*). Такі-ж люде, та не такі.

Ів. Марк. Як—не такі?

Дев. Хіба-ж можна рівняти нас до жидів? Що це ви, добродію?

Ів. Марк. Стрівайте, добродію. ..

Дев (*роспалється*). У Думі хто верховодить?—жиди! шабес-Гої!

Ів. Марк. (*встав. сплеснувши руками*). І це каже студент!.. Поступова людина!.. Галін жених!..

Дев. А вже-ж!

Ів. Марк. (*береться за голову*). Де-ж ті чисті, світлі ідеали?! думки про рівність, волю?..

Дев. Все це польська інтрига!

Ів. Марк. (*розводить руками*). Вибачайте, добродію... Я маю тут іще одну справу... Вибачайте, що покину вас на хвилину... (*Виходить праворуч*).

Дев. (*Дивуючись*). Чи він і справді розгнівався на моє чорносотенство, чи так удає, пробує мене? От, okazія! Піти хіба пошукати Галю в садку. Може вона мені пособить та порадить, бо вже

й не знаю, як з тими людьми далі говорити...
(Виходить у садок).

Я В А 8.

Чемериця та Онисія Марківна (виходять з дому)

Чем. Бійся Бога,—це-ж нещастя! Якийсь бунтарь, крамольник! Єдину дитину нашу оплутав, зіб'є її з пуття, у революцію тую втягне!

Он. Марк. Та ну-бо, Андрію! Що ти вигадав? Це тобі так видалося.

Чем. (гнівно). Чи думаєш, що я вже зовсім дурний? ще-ж я, хвалити Бога, вмію одрізнати, де чорне, де біле! Каже: „Чим гірше, тим краще“!—Га? Що це? То-ж анархист, комуніст! А вона мені каже: „не розібрав“! А газет яких понавозив? На, дивись! (Підходить до столу і бере газету). На!

Он. Марк. Ну?

Чем. Що—ну?

Он. Марк. Та це-ж „Новое Время“.

Чем. „Новое Время“? Що за мара? Він-же... Та ні, ось, ось... На, дивись: „Рѣчь“... на, дивись „Рада“.

Он. Марк. От бачиш, ти не розібрав. Він, мабуть, і ті, й інші газети читає. Я бачу, що він розумна людина: читає і праві й ліві газети, а сам уже міркує, де правда. Ось бачиш: гарячку пореш, а на порядну людину женеш! Щоб то помаленьку, до пуття розговоритися, розпитати; так ні: вскочив, як навіжений, і репетує: „Крамольник! Бунтарь! Анархист“! Не бійся: Галя наша—розум-

на дитина; вже з непутящим яким не водила-б знайомости.

Чем. Нічогісінько не розберу! Чи я вже справді на старість дурний став.. чи який дідько?..

Я В А 9.

Іван Маркович. *(виходить з правого боку)*.

Ів. Марк. Ну, брате Андрію, будеш мати зятя до своєї вподоби.

Чем. А як же!

Ів. Марк. Ще правіший від тебе. Хоч одразу садови його на місце Дубровина!

Чем. Чого ти дратуєш? І так мені серце болить!

Іван. Марк. А мені, думаєш, не болить? Що-ж то: Галя мені чужа, чи що? З-малечку на моїх очах зросла, рідної сестри моєї дитина... Я-ж її читати вчив, я-ж їй першу науку давав, людяні думки старався їй прищепити, а тепер ось—на-то-бі! З погромщиком якимсь, з бузувіром зв'язується! то мені серце не має боліти?

Чем. Чи ти здурів, Іване?

Ів. Марк. Чого так?

Чем. Ти-ж його бачив, того... бузувіра?

Ів. Марк. Бачив і балакав з ним, то аж мусів утекти, бо то виродок якийсь.

Он. Марк. Іване, що ти кажеш? Опам'ятайся!

Ів. Марк. Чого—„опам'ятайся“? Ти ж бо розміркуй, сестро: ну—Андрій, скажемо, стара людина, за кріпацтва виріс і виховався, ну—він, скажемо, реакціонер, а все-ж таки він людські почуття має; все-ж таки він з-молоду був народник, мав

хоч за молодих літ якісь поступові ідеали. А цей — то ж молода людина, студент, — і такий реакціонер!

Чем. Та схаменись, Іване! Ти помилився. Дивись, чого він тут понавозив!

Ів. Марк. Ну?

Чем. Ну, дивись *(показує на стіл)*.

Ів. Марк. *(бере газету)* „Рѣчь“? *(бере другу)* „Рада“? *(Розводить руками, дивуючись)*.

Чем. Ось тобі й „реакціонер“!

Ів. Марк. Нічого не розумію!.. Він же мені показував щось інше...

Чем. Ти так не кажи; тут є й дуже гарна газета: ось „Новое Время“.

Ів. Марк. *(насмішливо)*. Дуже гарна!

Чем. Я знаю, тобі аби ті жидівські листки!

Ів. Марк. Чим же вони жидівські?

Он. Марк. *(сплеснувши руками)*. От їй-Богу! — знов заведуться! Та годі бо вам!... Хоч для гостя не сваріться проміж себе! хоч сьогодні! Прошу вас! Ось він іде сюди з Галею. Схаменіться!

Я В А 10.

Галя й Дев'ятка.

Галя *(підбіив до Чемериці)*. Таточку! Яке це у вас непорозуміння вийшло з Миколою?..

Дев. *(На-бік, розводячи руками)*. То оце батько?..

Галя. *(до Ів. Марк.)*. Та й ви, дядечку, чогось ніби самі не свої. Що це з вами? *(Цілує Івана Марковича)*.

Дев. *(на-бік)*. То оце дядько! *(Б'є себе рукою по чолі)*. Ото вскочив!!

Чем. Та нічого, дитино моя; тільки я не думав, що твій жених такий революціонер...

Ів. Марк. Лютий реакціонер!

Галя. *(дивуючись)*. Чого ви, таточку? Чого ви, дядечку? Де-ж він революціонер? Який він реакціонер?

Дев. То я, панове, вскочив у таке, що й розібрати не можу. Я, виходить, помилився. Послухав Галю, та й наплутав... Я думав *(вдається до Чемериці)*, що ви—не ви *(до Ів. Марк.)* і ви—не ви... А було мені краще по правді говорити, що думаю, а не підроблятися під ваші погляди, то було-б краще!

Чем. Та добре воно... Ну, помилились...буває... А все-ж таки я не розумію, які справді ваші політичні погляди?

Дев. Я... я...

Галя. *(перербиває)*. Татусю, він безпартійний.

Ів. Марк. Безпартійний.

Галя. *(до дядька)*. Безпартійно-поступовий, дядечку.

Чем. *(махнувши рукою)*. Безпартійно-поступовий!

Галя. Таточку, це за наших часів найкраще. Колись і дядько Іван називався „ка-дет“, а тепер стало небезпечно, то вже він просто прогресист. І ви-ж, татусю, колись хвалилися, що ви „істинно-руський“, а тепер стидаєтеся навіть згадувати про це, як побачили, що то за люде ті „істинно-руські союзники“ та й називаєте себе просто: консерватор.

Он. Марк. Та годі бо вже з тією політикою! Аж обридло! Покиньте її хоч на час. Ось зараз вечерея буде безпартійна. А поки тут накриють стола, ходімо трохи в садок! *(Бере Чемерицю й Ів. Марк. під руки й веде у сад. Галя тягне туди за руку Дев'ятку).*

Я В А 11.

Наталка *(з тарілками й скатертиною)* і Дівчинка *(з кошиком. Мають накривати стіл.)*

Галя. Ах, ти-ж мій безпартійний! що ти тут наплутав? Безпартійний! ходім! *(веде Дев'ятку за руку в садок.)*

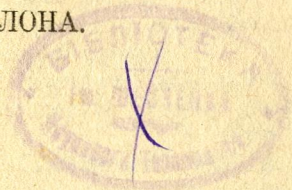
Дівчинка. Наталко! То той приїздний панич таке чудне призвище має?

Наталка. Яке?

Дівчинка. Безпартійний.

Наталка. Дурна! що ти тямиш? То не призвище. Безпартійний—то той, що крадені книжки переховує.

ЗАСЛОНА.

0,63 коп (1987)

7226

28. І. Франко. Батьківщина і інші оповідання.
29. . . Зів'яле листя.
30. . . Украдене щастя.
31. . . Данте Аліг'єрі.
32. . . Сім казок.
33. М. Левицький. Твори т. І.
34. . . Твори т. II.
35. В. Степовий. Запорозький зімовник.
М. та З. Левицьких переклади.
36. Т. Єж. Дагійщина.
37. . . Вдосвіта.
38. А. Сінклер. Нетри.
39. Куліш. Михайло Чернишенко. Історичні оповід.
40. Історія Риму. { Пишуться по замовленню.
41. Історія Болгарії. {
42. М. Гоголь. { Перекладаються на українську мову.
43. Тургенєв. {

Замовлення на книжки треба робити на головному складі: м. Черкаси, на Київщині, Олександрівська вул., № 104, Видавництву „Сіяч“.

Знижка даватиметься на таких замовленнях:

1) Од 10 до 25 карб.	5 відс.
2) " 25 до 50 "	10 "
3) " 50 до 75 "	15 "
4) " 75 до 100 "	20 "
5) Зверх 100 "	25 "

Книгарням же та земствам знижка даватиметься в розмірі 30 відс. незалежно од сумми замовлення.

Упаковка і пересилка у всіх випадках відноситиметься на кошті замовців.

~~Ціна 40 коп.~~

36884

7226
РЛ 7226y